

gospodarske, obrtniške in narodne.

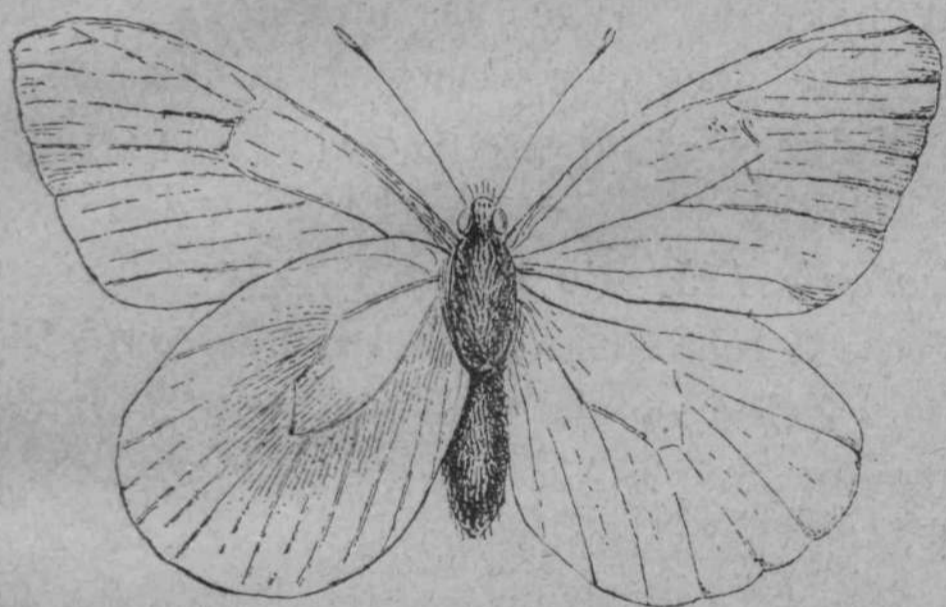
Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gold. 40 kr., za pol leta 1 gold, 70 kr., za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold. 10 kr., za četrt leta 1 gold. 10 kr.

V Ljubljani 4. januarija 1888.

O b s e g: Glógov belín. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Trgovinska in obrtna zbornica. — Nasledki „šnopsa“. (Dalje.) — Čujte, o čem se pogovarjata Štefan in Gašper! — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.**Glógov belín.**

V velikem krdelu šarastih metuljev je mnogo sadnemu drevju prav škodljivih mrĉesov. Dolgi vrsti na čelu je glógov ali vrtni belín, ki je znan povsod. Ker vestno zvršujejo od višega oblastva izdane ukaze, ki vелеvajo drevje čistiti gosenic in njih

Podoba 65.

zapredkov, gine ta mrĉes. Onod pa, koder županstvom in posamiĉnim gospodarjem teh naredeb ni mari, je vzpomladi vse polno metulja belína, in njegova gosenica pustoši vrte slej kakor prej.

Belin ima črno, dlakavo oprsje in belo prašnata krila s črnimi žilami. (Glej pod. 65.) Njega belo kosmata gosenica ima šestnajst nog in je dorasla čez poldrugi palec ($45\frac{m}{m}$) dolga. Glava in noge so črne, trebuh in boki modro sivi, po hrbtu se jej pa vleĉejo tri črne proge in med njimi dve rjasti. Buba je palec dolga, belkasta ali zelenkasta in črno pikasta.

Vrtni belin se prikaže navadno v drugi polovici maja ali pa zaĉetkom junija in leta po cvetji ali poseda okoli kaluž in mlak, kjer pije. Časi jih je vse belo okoli take stojeĉe vode. Kmalu potem znese samica kacih 150 zlato rumenih jajec v kupĉeku na zgornjo stran češpljevega, mareličnega, hruškovega ali jabolĉnega lista. Sredi julija — časi tudi še prej — izvalé

se goseničice, ki takoj priĉno svoje škodljivo delo s tem da prepredejo ali prevleĉejo list z neko tenko svilo in mu oglojejo gornjo kožico. Pozneje pripredejo več oglodanih in suhih listov z gosto prejo k vejam ter si naredé zapredek ali mešiček, v katerem prezimujejo. Ko jih pomladno solnce prebudí v novo življenje izlezejo iz gnezda in zaĉno z nova žreti, ter so toliko škodljivejše, ker požro brstje in cvetje do golega. Zdaj si tudi spredejo več gnezdo, v katerem se zbirajo zveĉer ali pa ob slabem vremenu. Ko so se dvakrat olevile, rastejo hitro in ne zahajajo več v gnezdo, vendar se rade drže skupaj. Dorasle se razlezejo in si poišĉejo primernege mesta, kjer se zabubijo bodi si na drevesu samem ali na vrtni ograji. Za štirinajst dni je metulj v bubi gotov in prodre ovoj in izpusti pri tem nekaj kapljic rdeĉega soka. Praznoverni ljudje, vidévši te rdeĉe kaplje po tleh ali po rastlinah, mislili so dostikrat, da je padal krvav dež.

Belína se najhitreje rešiš, ako pozimi obereš vse gosenične zapredke z drevja in jih sežgeš. Da je treba tudi metulje loviti in pobijati, razumeva se samo ob sebi, ali tak lov nikdar ne izda toliko in tudi ni tako lahek, kakor snemanje goseničnih mešičkov.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora dne 4. decembra 1887.

Posvetovanje je vodil družbeni predsednik gospod Gustav grof Thurn, navzoĉi so bili g. podpredsednik Jos. Fr. Seunig, odborniki gg. Kastelic, baron Lazarini, Lenarĉič, Murnik, Povše, Robiĉ, Witschl in tajnik g. Gustav Pirc.

Predsednik grof Thurn izroĉi podpredsedniku J. Fr. Seunig-u viteški križ Fran Josipovega reda, katerega mu je milostno podelil presvetli cesar ob petindvajsetletnici, odkar je odbornik družbeni. Predsednik

prosi gosp. Seuniga, da blagovoli še nadalje delovati v prid družbi in deželi na korist.

Glavni odbor pooblasti gospoda predsednika da izreče gospodu ritmajstru Wildu zahvalo za izvrstno sodelovanje v konjarskem odseku.

Odbornik g. Murnik poroča v imenu odseka za splošne reči o prošnji do deželnega zbora za povišanje letne redne podpore. Glavni odbor odobri predloženo prošnjo.

Tajnik Pirc predlaga v imenu živinarskega odseka, da se posvetovanje o sklepih občnega zbora, ki velijo, naj se priredita živinski razstavi v Ribnici in Vipavi odloži za toliko časa, dokler bode rešena prošnja za podporo, ki je vložil jo odbor do deželnega zbora. Predlog se sprejme.

Tajnik Pirc predlaga v imenu živinarskega odseka, da družba priredi letošnjo pokrajinsko živinsko razstavo v Logatcu in da glavni odbor izreče gospodu logaškemu glavarju dr. Russu zahvalo za njegovo delovanje kmetijstvu v korist. Predlog se sprejme, in glavni odbor izrazi veselje svoje nad tem, da hoče okrajni zastop logaški sam tudi denarno pripomoči k temu podjetju.

Odbornik g. Povše poroča v imenu živinarskega odseka o vlogi, ki naj jo glavni odbor odpošlje do deželnega odbora, da se postava za povzdigo živinarstva tako prenaredi, da so občine zavezane imeti dobre plemenske bika. Nasvetovano vlogo glavni odbor odobri in sklene jo predložiti deželnemu odboru.

Odbornik g. Povše predlaga v imenu živinarskega odseka, naj glavni odbor ne podpira prošnje občine mozelske, ki prosi c. kr. kmetijsko ministerstvo, da ji dovoli prevzeti subvencijskega bika za polovico cene. Odvritev prošnje se utemeljuje, da je itak državna podpora zelo majhna, da so druge občine, ki so tudi to prosile, pa bile odvrnene, še revnejše, in da se biki sploh ne prodajajo dosti dražje kot za polovico cene. Glavni odbor sprejme ta nasvet.

Prošnje šolskega vodstva v Cerknici za nekaj sadnega drevja ne usliši glavni odbor zato, ker nima takega drevja nič na razpolaganje.

Odbornik g. Povše predlaga, naj družba posreduje kmetovalcem o nakupu čistega deteljnega semena. Po daljši razpravi sicer umakne g. Povše predlog svoj, sprejme se pa predlog g. Murnika, ki slove: Posredovanje za nakup deteljnega semena in sploh semena se v principu sklene, a ker je v to svrhu potrebna denarna podpora, počakati je rešitve prošnje, ki jo je vložil glavni odbor do deželnega zbora.

Za nove ude so sprejeti od glavnega odbora gg.
Franc Zakrajšek, duh. pomočnik v Postojini,
Franc Jereb, posestnik v Zaplani,
Franc Petkovšek, posestnik v Zaplani,
Josip Jurca, posestnik na Vrhniku,
Franc Korenčan, posestnik na Vrhniku,
Franc Kolbe, c. kr. poštar na Vačah,
Dr. Marinko, c. kr. gimn. profesor v Rudolfovem,

Franc Kastelic ml., trgovec v Kandiji,
Josip Jaklič, župnik v Dolenji vasi,
Anton Mikuš, trgovec v Ljubljani.

Vprašanja in odgovori.

Drugi odgovor na 114. vprašanje: Na naša pozvedanja glede dobrih molznih ovac smo dobili nastopno pismo od predsednika hebskega živinarskega društva:

Jaz posebno priporočam friziško ovčje pleme. To pleme sem vpeljal v hebsko deželo l. 1885., koder uspeva izvrstno. Ovce dajo zelo veliko mleka. Na Kranjskem bi to pleme gotovo prav izvrstno uspevalo. Ovce niso mehkužne, ampak prenašajo brez škode vse vremenske izpremembe. Na Kranjskem bi se jim gotovo veliko bolje godilo nego ob obalih viharnega severnega morja. Glavna reč je, da imajo ovce tega plemena veliko paše, ker v hlevu jim ne dene dobro. Mleko je posebno rabno za sir, kateri je zelo drag. Jaz prodajam enoletne breje ovce po 20 gld., dveletne breje ovce po 25—30 gld. Sedanji letni čas je ugoden za razpošiljanje, ker ne trpe ovce toliko, kolikor po leti o veliki vročini.

R. Mayerhöffer.

Naslov: R. Mayerhöffer, Obmann und Landwirth in Taschwitz, Post Aich bei Karlsbad.

Ravno o tej reči smo dobili od druge strani naslednje pismo:

Letošnje spomlad sem dobil iz Frizlanda na Nemškem nekoliko ovac za poskušnjo. Pleme je izvrstno, od ene ovce dobivam več mleka nego od treh domačih. Volna je tudi finejša. Dva ovna tega plemena imam na prodaj.

A. Ličan v Ilirski Bistrici.

Vprašanje 115. Po hrastovih gozlih svojih imam več goličav, katere sem posadil uže tri leta po vrsti z želodom. Želod so pa miši redno pojedle. Kako naj želod varujem miši? Ali naj ga morda sadim bolj globoko? Ker je kostanjeva nastelja boljša od hrastove, mislim omenjene goličave nasaditi s pitanim kostanjem. Obrnil sem se zaradi kostanjevih sadik do c. kr. osrednje gozdarske drevesnice v Ljubljani, a odgovorili so, da jih nimajo. Kje drugje bi mogel dobiti proti plačilu 1000 do 2000 dve do triletnih sadik pitanega kostanja? Kedaj je najugodnejši čas saditi pitani kostanj? (J. H. na G.)

Odgovor: Proti gozdnim mišim ne morete ničesar pravega storiti. Strupa ne smete rabiti zarad lovske postave. Če sadite želod globoko, ne uspeva. Najbolje ravnate, ako želod stratificirate. Kake tri do štiri tedne poprej, predno sadite želod, denite ga v zaboj ter ga pomešajte z vlažnim peskom. Zaboj shranite v primerno topli prostor. Kadar požene želod 3—4 $\frac{m}{m}$ dolge kali, takrat ga je čas saditi. Sicer bode raslo po goličavah hrastovega gozda vsako drugo drevje raje, nego hrast. To lahko izkusite v vsakem gozdu. Če posekate drevje, zraste na goličavi vselej drugo nego je raslo poprej. Sadik pitanega kostanja doboste gotovo v gospoda grofa Lanthierija gradu na Slapu.